

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: [312] 842-7325

VOLUME LXI, Nr. 10 LIBRARY

KETVIRTADIENIS, GEGUŽES [MAY] 15, 1980

KAINA 25 c.

KASDIEN

MAY 16 1980

BUVUSI MARIJAMPOLĖ

ILGAI ATSIMINSIME
DAR DAUG GALIM
PAŽYMĖJO IR LIETUVOJE
DAR PERJAUNA EITI Į
"PENSIJĄ"

Cikagiečiai "Vilnies" skaitytojai ir iš toliau atvykę svečiai ilgai atsimins laikraščio jubiliejinį banketą-koncertą. Seniai, labai seniai turėjome tokį didingą šaunų parenimą.

Daugeliui jis bus nepamirštamas, nes jis užakcentavo, jog tėvų vaikams įkvėpta meilė laikraščiu "Vilniai" nėra nuėjusi niekais. Banketė-koncerte publikos daugumą sudarė čia gimusieji, Ateities Žiedo Vaikų draugijėlių auklėtiniai, tebeinančys savo tėvų pėdomis.

Senosios kartos žmonės tai kėlė džiaugsmą. Ne vienas prisiminė šių šaunuolių tėvus, buvusius laikraščio darbuotojus, rėmėjus bičiulius.

o o o

Sis "Vilnies" jubiliejaus parengimas buvo ir pamoka laikraščio ir visuomenės darbuotojams, dėl senatvės ir ligų, nueinantiems nuo veiklos arenos. Jis įtikino, kad kur jauni stos—visados geriau padarys.

Todėl nė truputį nebus perdėta tarti didžiausią ačiū minėjimo organizaciniam komitetui, dirbusiam beveik nepriklausomai, o ypač Helen Bordner-Pažarskaitei, dėjusiai visas pastangas, kad viskas gerai išeitų, jos talkininkams J. Feizai, J. Pateckui, Pr. Vaitkui, naujajai "Vilnies" administratorei Nellie De Shaaf ir kitiems. Jie savo darbu pasignalizavo galimą laikraščio "Vilnies" renesansą.

o o o

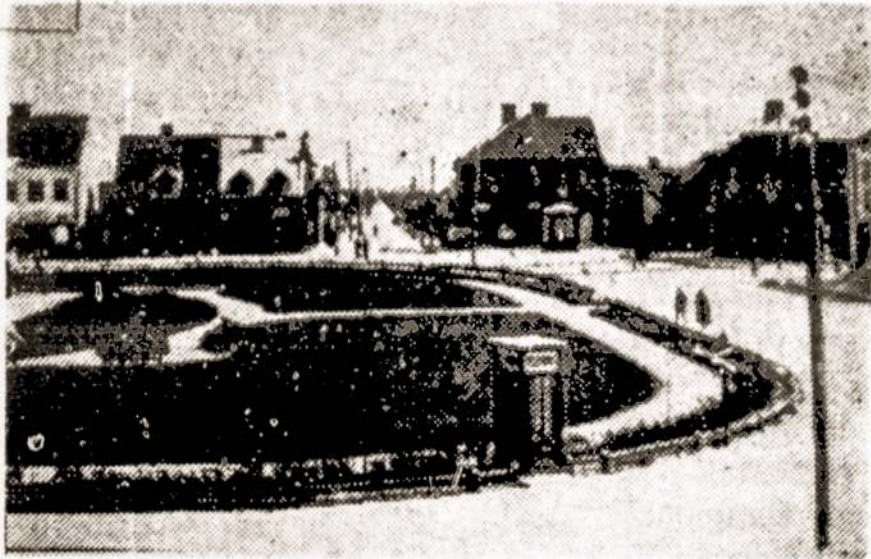
Sis "Vilnies" jubiliejaus parengimas daugeliui išblaškė pesimistines nuotaikas, kad pasenome, mirštame, nieko nebegalime. Jis pademonstravo, kad dar galime ir daug galime. Ir "Lakštutės" tebedainuoja, ir a la Helen Bordner-Pažarskaitė pavyzdys, kad yra žmonių dideliems sąjudžiams organizuoti. Ir bičiulių turime kaip niujorkiečiai Mildred Stensler su Victor Becker, atvykę iš Niujorko savo lėšomis padėti, kad tik minėjimas būtų sėkmingesnis.

nuotaikas ir tai, kad į laikraščio administraciją atėjo su savo talentais Nellie DeSchaaf, Helen Bordner-Pažarskaitė, Julius Urbikas.

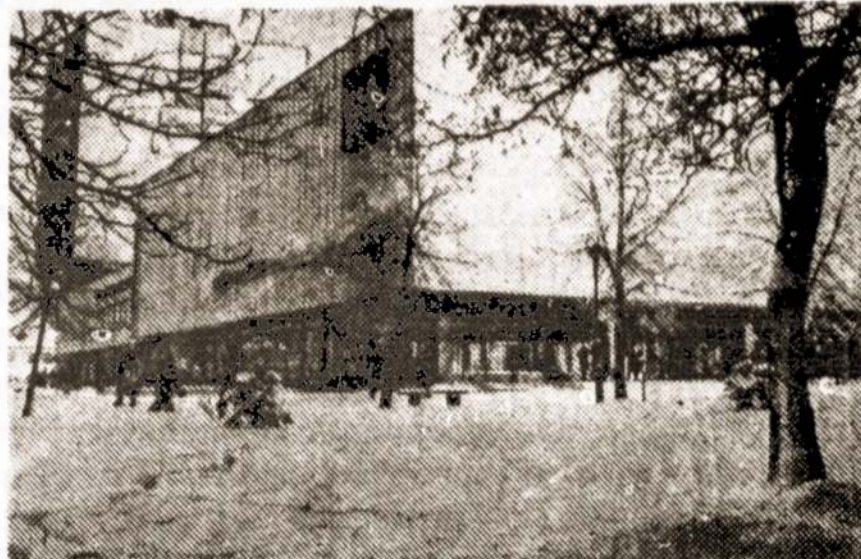
Visa tai ir pakili nuotaika "Vilniai" laiduoja dar ilgus metus. Tik daugiau entuziazmo, mieli skaitytojai, ir kad pesimizmui nebūtų vietos.

o o o

Gražiai "Vilnies" jubiliejus buvo pažymėtas Lietuvoje. Visuose respublikiniuose laikraščiuose ir žurnaluose tilpo straipsniai, nušviečiantys "Vilnies" nueitą per 60 metų sunkų kelią, jos paskirtį ir uždavinius; atiduota pagarba laikraščio skaitytojams ir darbuotojams.

Taip ikikariniais metais atrodė Marijampolės [dabar Kapsukas] turgaus aikštė.

Tokia ši aikštė, pavadinta K. Poželos vardu, — dabar.

R. Vilčinsko nuotraukos

BUVUSI MARIJAMPOLĖ VISIŠKAI PASIKEITĖ

Buvusi Marijampolė, dabar Kapsukas, Tarybų valdžios metais neatpažįstamai pasikeitė, pasiekė laimėjimų visose Lietuvos veržlaus gyvenimo srityse. Kai buržuazijos valdymo metais darbininką paklausdavo, kur jis dirba, šis trumpai atsakydavo: "Cukruje". Ir visiems būdavo aišku, nes tada cukraus fabrikas atstovavo visai miesto pramonei. 1891 metais šis veteranas minės savo 50-metį. Įvairiuose miesto rajonuose išaugo naujos įmonės. Tai TSRS 50-mečio maisto automatų, Autonormalių, Autoremonto, Sviesto gamyklos, Pieno konservų, Grūdų produktų kombinatai, Putliųjų verpalų, Sešupės audimo, Konservų fabrikai. Miesto pramonėje ir statybose dirba daugiau kaip 6,000 darbininkų.

Kadaise ištaisai žemės ūkio rajoną dabar giria ir fabrikai, ir gamyklos,

Balandžio 8 dieną Vilniuje vyko "Vilnies" jubiliejui skirtas Lietuvos žurnalistų ir šiaip visuomenės darbuotojų susirinkimas, kur plačiai apie "Vilni" buvo kalbėta ir laikraštis, kaip pažangių nuotaikų, aukštai įvertintas.

Susirinkimo dalyviai pasiuntė ir sveikinimo telegramą, bet, deja, negalėjome ja pasinaudoti, paskelbti laikraščio skaitytojams. Telegrama dėl Western Union technišku ar kitokių priežasčių atėjo sudarkyta nuo pradžios iki galo.

Tačiau pakanka ir to, kad ten, mūsų senojoje gimtinėje, mūsų laikraštis nebuvo pamirštas. O tai didelis dalykas mums, čia emigracijoje.

o o o

"Vilniai" 60 metų. Dar perjauna eiti į "pensiją" ir darykime viską, kad neišeitų. Birželio 8 dieną vyks "Vilnies" dailininkų suvažiavimas, kuriame tarsimės apie tai, tarsimės, kad "Vilnis" gyvuotų, sustiprėtų ir nesilautų mus lankiusi, kad ir rečiau, bet su meile kiekvienam skaitytojui.

Todėl, kuriems tik sąlygos leis, dalyvaukime suvažiavime, kad jis būtų gausus, entuziastingas.

S. J. Jokubka

ir kombinatai. Mažame tarp girių pasislėpusiame Kazlų Rūdos miestyje pastatytas didelis bandomasis medienos dirbinių kombinatas. Jis gamina taip buičiai reikalingas medžio drožlių ir laminuotas plokštes, kurios virsta puikiais baldais. Kombinatas plečiasi: statoma antroji plokščių gamybos eilė. Kombinas turi savo filialą Kapsuke (gaminami buitiniai baldai). Šiame kombinate dirba beveik 1,600 darbininkų, per metus pagaminama produkcija už 15 milijonų rublių.

Kazlų Rūdoje taip pat įsikūrė Bandomasis miškų ūkių gamybinis susivienijimas, Remonto mechaninė gamykla.

Dar galima pridurti, kad rajone yra Kalvarijos sieninių medžiagų gamykla, "Orijos" verpimo fabrikas, kitos įmonės.

Daug padaryta, daug daroma. Šiomet turi stoti rikiuotėn Keramzibetonio plokščių gamykla, baigiama Autotransporto įmonės statyba, tęsiama Gazifikacijos valdybos gamybinės bazės statyba, rekonstruojama TSR 50-mečio maisto pramonės automatų gamykla, Putliųjų verpalų, Cukraus fabrikai.

Kapitaliniai įdėjimai statyboms mieste šiemet viršys 4.2 milijono rublių. Vien gyvenamųjų namų statybai bus išleista 2 milijonai 13

trūkstančių rublių. Kapsukiečiai gaus 12,120 kvadratinę metrų gyvenamojo ploto. Na, o švietimo objektų statybai skirta 650 trūkstančių rublių. Vaikučiai gaus 200 vietų lopšelių-darželių, prasiplys dvi vidurinės mokyklos. Numatoma pradėti 600 lovų ligoninės statyba.

Kapsukas iki karo buvo žemės ūkio rajonas. Tarybų valdžios metais valstiečiai stoji kolūkius ir daug nuveikė, gausindami žemės ūkio produktų gamybą. Štai tik keli skaičiai. Nors pernai gamta žemdirbių nepaikino (lijo ir lijo, į Sūdovos lygumų laukus sunkiai buvo galima įbristi), iš kiekvieno hektaro prikulta po 25.3 centnerio grūdų (1978 metais—po 34.5 centnerio), prikasta po 330 centnerių cukrinių runkelių, po 170 centnerių bulvių. Padidinta mėsos gamyba. Gerai padirbėjo gyvulių penėjimo kompleksai. Vien tik Lygumų kolūkių kompleksas 100 hektarų žemės ūkio naudmenų realizavo 470 centnerių mėsos. Valstybinius mėsos supirkimo planus ir papildomas užduotis visuomeninis sektorius įvykdė 111 procentų.

Dabar Kapsuko rajono žemdirbiai kovoja už tai, kad sėkmingai įvykdytų visas dešimtojo penkmečio užduotis.

L. ir J.

TRUMPAI

— Ryšium su gazolino brangėjimu 1979 metais automobiliais važinėjimai sumažėjo 12.8 procento, skelbia automobilstų asociacija. O antrame metų ketvirtyje, kai buvo pasireiškęs gazolino trūkumas, sumažėjo net 18 procentų.

— Patariamoji komisija Social Security reikalams kelia sumanymą, kad senatvės pensijas reiktų pradėti mokėti sulaukus 68 metų, o ne 65. Apie šį sumanymą jau įvyko atstovų bute apklausinėjimas.

— Oficialiais administracijos duomenimis, tarp jaunuolių 16-21 metų amžiaus nedarbo lygis yra 19.3 proc., tarp juodos spalvos jaunuolio to amžiaus—38.8 proc. Tuo tarpu Ohio valstijos universiteto tyrinėjimais, jaunimo tarpe nedarbas daug didesnis negu skelbia administracija.

— Dėl prez. Carterio reakciniu užsienio politikoje ėjimų, kaip rodo visi ženklai, Vašingtonas pralaimi. Ir prancūzija, ir Vakarų Vokietija, ir Japonija vis labiau darosi abejingos prezidento užmačioms.

— Kubos užsienio reikalų ministras Isidoro Malmierca pakeliui iš Afganistano buvo stabtelėjęs Indijoje prezidento Fidel Castro vardu informuoti premjerę Indira Gandhi, kad Kuba siekia ėjimų taikai Pietryčių Azijoje.

— Ryšium su paskolų pabrangėjimu, šiemet numatoma gyvenamųjų namų bepastatyti tik apie milijoną. Tuo tarpu praeitais metais buvo pastatyta 1.7 milijono. Laukiama, tas pusėtinai atsilieps statybos medžiagų pramonei. Sumažės darbu,

VILNIS

Lithuanian Peoples Bi-weekly

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50; Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00; foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

3116 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608 Phone 842-7325

Second-class postage paid at Chicago, Illinois

Sportininkai ruošiasi Olimpiadai

Indijos sportininkai kruopščiai ruošiasi Maskvos olimpinėms žaidynėms. Nacionalinė futbolo federacija paskelbė 26 kandidatų į šalies rinktinę pavardes. Treniruotės pagal olimpinę programą prasidėjo balandžio pabaigoje Patialos (Pendžabo valstija) nacionalinio sporto instituto bazėje. Federacijos vadovai gegužės pabaigoje numato galutinai suformuoti olimpinę rinktinę, kurią sudarys 18 sportininkų, jų tarpe du atsarginiai. Maskvos olimpiados išvakarėse Indijos futbolininkai išvyks į dešimties dienų turnyrą po Europą, kur sužais eilę draugiškų rungtynių.

Patialoje toliau treniruojasi 27 kandidatai į Indijos lengvaatlečių rinktinę. Kaip geriausi sportininkai ruošiasi Žaidynėms, bus patikrinti per gegužės pabaigoje įvyksiantį Indijos atvirą lengvosios atletikos čempionatą, o galutinė rinktinės sudėtis paaiškės po birželio 15 d., kai nacionalinio sporto instituto stadione įvyks olimpinės atrankinės varžybos.

Kaip praneša Meksikos sporto vadovai, komandą, kuri vyks į Maskvos olimpiadą, sudarys apie 60 sportininkų. Vietos specialistų nuomone, Meksikos sportininkai Olimpiadoje gali laimėti keturis medalius. Meksikiečiai dideles viltis deda į sportinio ėjimo meistrus, tarp kurių olimpinis čempionas D. Bautista ir pasaulio rekordininkas R. Gonzales.

Per neseniai įvykusį Meksikos olimpinio komiteto posėdį, kuriame buvo patvirtinta vykstančios į Maskvos olimpiadą komandos sudėtis, taip pat buvo nutarta į vasaros Olimpiados sostinę iš anksto pasiųsti šalies komandos vadovą V. Salanuev. Jis į Maskvą vyks, kad galėtų gerai susipažinti su Olimpiados sporto įrenginiais.

Italijos nacionalinio olimpinio komiteto prezidentas Frank Carara pareiškė, kad Europos šalių nacionaliniai olimpiniai komitetai turi užimti vieningą poziciją prieš JAV nutarimą boikotuoti Maskvos olimpiadą.

"JAV nacionalinio olimpinio komiteto nutarimas kelia rimtą susirūpinimą dėl olimpinio judėjimo ir tarptautinių sporto ryšių ateities,—pasakė Carara.—Esant tokiai situacijai, mano nuomone, labai svarbu, kad Vakarų Europos šalių nacionaliniai komitetai užimtų vieningą poziciją."

Anksčiau Italijos nacionalinio olimpinio komiteto viceprezidentas P. Nebola pareiškė, jog JAV nacionalinio olimpinio komiteto nutarimas—tai smūgis sportui, ir išreiškė viltį, jog šis nutarimas bus atšauktas.

Tuo tarpu pasaulio demokratinis jaunimas, visa tarptautinė visuomenė piktinasi Baltųjų rėmimų mėginimais panaudoti sportą įtempimo mažinimui pakirsti, sakoma Pasaulinės demokratinio jaunimo federacijos atvirame laiške.

Pažangios ir demokratinės jaunimo organizacijos palaiko sporto vystymą kaip taikos įrankį, kaip svarbią priemonę tautų draugystei ir savitarpio supratimui siekti.

Pasaulinės demokratinio jaunimo federacijos laiške pabrėžiama, jog Vašingtono politikieriai, grubiai pažeisdami olimpinę chartą, įsiteikdami asmeninėms prez. Carterio ambicijoms, siekia primesti kitoms valstybėms nutarimą boikotuoti Olimpiadą-80. Kampaniją prieš Maskvos olimpiadą sukėlė grynai politiniai tikslai. Veidmainiškai kalbėdamas apie žmogaus teises, laisvę ir demokratiją, prez. Carteris tuo pačiu metu atvirai pamina šias teises.

Pasaulinės demokratinio jaunimo federacijos biuras paragino pasaulio jaunimą aktyviai ruošti XXII Olimpiadoms žaidynėms Maskvoje ir jose dalyvauti.

Darbininkams niukiasi juodos dienos

Kaip bekalbėsime, čia pas mus Amerikoje organizuoti darbininkai turi išsikovoję pakenčiamas algas, šiokią tokią sveikatos apdraudą, šiek tiek saugumo darbe, fabrikantai ar darbdaviai su jais negali elgtis taip, kaip su neorganizuotais—bile už ką išmesti iš darbo ir nesiskaityti su jais. Bet vis tiek, kaip neorganizuotiems, taip organizuotiems darbininkams niukiasi juodos dienos. Infliacija, nežiūrint kaip yra sunki našta, bet jeigu žmogus turi darbą, nors ir yra bėda: nervai ir rūpestiai—žmogų varo iš proto.

Dažniausiai taip esti per recesijas, kai atslūgus krašto ūkio aktyvumui, fabrikantai ir darbdaviai pradeda darbininkus atleidinėti iš darbo. Gerai, jeigu recesija trunka neilgai. Paleistas iš darbo darbininkas perkenčia ją su nedarbo kompensacija. Bet jeigu recesija trunka metus ir ilgiau, ne vienam tenka pereiti į skurdžių kategoriją, prarasti viltį rytojui ir apsiprasti socialinio aprūpinimo pašalpomis.

Dabar recesija, kuri prasideda, kaip daugelis ekonomistų pranašauja, truks mažiausia metus laiko ir bus daug sunkesnė už 1974-75 metų recesiją, per kurią nedarbas buvo pakilęs, valdžios duomenimis, beveik 9 procentus, o faktinai apie 12 procentų. Kaip paleistiems iš darbo darbininkams reikės pergyventi šiemet prasidedančią recesiją, sunku pasakyti. Skurdžių armija, be abejo, turės padidėti keliais milijonais.

Aišku, tūkstančiams ir šimtams tūkstančiams bus juodos dienos. Bet dar juodesnes dienas papildomai tūkstančiams ir tūkstančiams kelia fabrikantų

DIENOS TEMOMIS

MARKSISTAI RUOŠIASI KONFERENCIJAI

Rytinių valstijų marksistai, daugiausia universitetų profesoriai, profsąjungų ir šiaip organizacijų darbuotojai, ruošiasi metinei konferencijai, kuri įvyks Niujorke, spalio 17-19 dienomis. Konferencijoje bus aptartas marksistinės filosofijos ir ideologijos iššūkis Amerikos kapitalizmui.

Kaip praneša konferencijos organizatorius, prof. Sidney Gluck, konferenciją kviečiami visų marksistinių grupuočių atstovai, bet toms grupuočiams, kurios sakosi esą marksistinės, o marksizmą atakuoja, patartina savo atstovų nešūsti, kad nekiltų bereikalingų ginčų.

JEIGU ĮKAITAI BŪTŲ TURČIAI...

JAV ambasadoje Irane vienas įkaitų Joseph Swick, Irano televizijos korespondento paklaustas, kodėl taip ilgai neišsprendžiama įkaitų problema, kodėl taip ilgai jie laikomi, štai ką pasakė:

— Jeigu mes būtumėm svarbūs turtingi žmonės, seniai jau būtumėm namie, o šachas būtų čia mūsų vietoje. Prez. Carteriui daugiau rūpi ateinantys prezidentiniai rinkimai, o ne mes.

BRAZILIJOJE LANKĖSI TSRS DELEGACIJA

Brazilijos kongreso kvietimu Brazilijoje lankėsi Tarybų Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos (parlamento) delegacija. Delegacijai vadovavo Aukščiausiosios Tarybos deputatas, TSRS Komunistų partijos Politinio Biuro narys Eduardas Shevardmadze.

Delegaciją priėmė Brazilijos viceprezidentas Antonio Chaves. Susitikime buvo aptarti abiejų šalių savitarpio santykiai. Siuo pačiu klausimu delegacija tarėsi ir su užsienio reikalų ministru Ramiro Saraiva Guerreiro. Pokalbiai vyko pakilia nuotaika.

UŽGYRĖ TSRS ĖJIMĄ

Britanijos parlamento darbietis deputatas James Lamond užgyrė Tarybų Sąjungos ėjimą Afganistane, nes, girdi, tai buvo visiškai reikalingas pasaulinės taikos reikalui.

Straipsnyje, atspausdintame laikraštyje "Straight Left", jis akcentuoja, kad CIA kišimasis į Afganistano vidaus reikalus išprovokavo Afganistaną prašyti Tarybų Sąjungos pagalbos. Ir jo nuomone, jeigu Afganistane būtų atsitikę,

kas atsitiko Čilėje, tai tas regionas būtų atsidūręs pavojuje. Toliau straipsnyje pažymi, kad buržuazinė spauda begėdiškai iškraipo žinias apie Afganistaną.

NIKARAGVA ĮSPĖJA VAŠINGTONĄ

Nikaragvos vidaus reikalų ministras Tomas Borge sako, jeigu JAV darys militarinę intervenciją į Salvadorą, tai bus laikoma agresija prieš Nikaragvos liaudį. Kaip sandinistų liaudies armija, policija, milicija, taip ir visa Nikaragvos liaudis sukils duoti atkirtį šiam JAV imperialistiniam žygiui, jis sakė.

Paklaustas, ar JAV darys militarinę intervenciją į Salvadorą, Tomas Borge atsakė: jeigu Salvadoro liaudis militarinei chuntai pakirs šaknis, JAV puls ją gelbėti.

GIRIA MEKSIKOS PREZIDENTĄ

Meksikos komunistų ir Liaudies socialistų partijos giria prezidento Jose Lopez Portillo vizitą Kubai. Girdi, prezidentas šiuom vizitu parodo, kad Meksika ingoruoja imperialistų provokacijas, nukreiptas prieš Karibų salą.

Komunistų atstovas Pablo Gomez ir socialistų lyderis Francisco Ortiz Mena viešame reiškiame pažymėjo, kad prezidento vizitas Kubai sustiprins tarp Meksikos ir Kubos istorinius santykius ir parodo Meksikos tradicinę nepriklausomą užsienio politiką.

— Nikaragvos delegacija nuvykus į Čekoslovakiją pasirašė mokslo ir kultūros klausimais bendradarbiavimo sutartį. Pokalbiuose abi pusės pasmerkė NATO užmačias išdėstyti branduolines raketas kai kuriose vakarų Europos šalyse.

— Prancūzijos komunistų sekretorius George Marchais buvo nuvykęs į Mozambiką pasitarti su Mozambiko prez. Samora Moises Machel dėl neišsivysčiusių šalių santykių su išsivysčiusiomis.

— Prancūzijos Komunistų partijos generalinis sekretorius George Marchais pareikalavo, kad Europos parlamentas sudarytų komisiją ištirti žmogus teisių pažeidinėjimu Bendros r. nkos sąjungos šalyse.

— JAV olimpiniai atletai 44 prieš 29 pasisakė prieš Maskvos olimpiados boikotą, 24 susilaukė nuo balsavimo.

ir korporacijų savavaliavimas uždarinėti įmones ir fabrikus. Ir uždarinėja ne dėl to, kad recesija, o dėl to, kad kitur investuoti kapitalai neša jiems didesnius pelnus. Pavyzdžiui U. S. Steel kompanija vieton modernizuoti savo įmones, kad atsilaukius prieš importuotą plieną, investuoja į chemijos pramonę, kur gauna didesnius pelnus. Arba Chrysleris, Detroito uždare fabriką, o Meksikoje stato didžiulį motorų fabriką. Taip ir kitos kompanijos, jeigu neinvestuoja kitur, tai keliasi kur darbininkai neorganizuoti, dirba pigiau. Ypač tai praktikoja anglies gavybos pramonės savininkai. Profsąjungines kasyklas uždarinėja, o Vakaruose, kur nėra profsąjungų atidarinėja naujas ir t. t.

Ir štai, apie 20,000 plieno darbininkų jau paleisti, Youngstowne plieno įmonės beveik likviduotos. U. S. Steel ketina paleisti dar apie 13,000. Automobilių pramonėje dėl uždarinėjimo fabrikų jau paleista 200,000. General Motors ir Fordas ketina paleisti dar po daugiau kaip 10,000. Uniroyal uždare du savo fabrikus, Firestone praneša uždarys šešias įmones, kuriose dirba 7,000 darbininkų. Anglies kasyklų rajonuose Rytuose dėl atidarinėjimo naujų kasyklų Vakaruose neturi darbo apie 25,000 angliakasių. Tai tik pradžia fabrikų ir įmonių uždarinėjimo, o kas bus kai išsismagins uždarinėti!

AMERIKOS MOKSLININKŲ PAREIŠKIMAS

Mes čia savo miestų eiliniuose didlapiuose vargiai kuris radom Amerikos mokslininkų pareiškimą, nukreiptą prieš branduolinio karo grėsmę. Socialistinėse ir šiaip taringose šalyse jis yra plačiai komentuojamas, tame tarpe ir Lietuvoje. Štai ką kovo 22 d. Vilniaus "Tiesa" apie jį rašo:

Amerikos medicinos mokslo veikėjai, dalyvavę Cambridge (Massachusetts valstija) įvykusiame simpoziume, nagrinėjusiame kokių padarinių gali sukelti termobranduolinis karas, paskelbė laikraštyje "New York Times" pareiškimą, kuriuo kreipiamasi į JAV prezidentą J. Carter ir TSKP CK Generalinį Sekretorių, TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininką L. Brežnevą.

Pareiškime, pavadintame "Pavojus: branduolinis karas", sakoma: Kaip gydytojai, mokslininkai ir suinteresuoti piliečiai, kuriems kelia nerimą tarptautinėje arenoje susidariusi politinė padėtis, kai branduolinis karas vis dažniau išvaizduojamas kaip "įmanoma" galimybė, mes, remdamiesi medicininėmis ir mokslinėmis analizėmis, priversti vėl išpėti, kad branduoliniame kare, jeigu jis net būtų "ribotas", žus, bus sužeista arba susirgta tokia neregėta daugybė žmonių, kaip dar niekada žmonijos istorijoje. Po visą pasaulį pasklidusios radioaktyvios nuosėdos, pažymima

pareiškime, užnuodys didesnę Žemės rutulio dalį ilgiems daugelio kartų gyvenimo metams ir atmosferiniai poveikiai padarys didžiulę žalą viskam, kas gyva.

Dėl to, siekdami apginti žmonių gyvybę, mes raginame jus:

1. Sumažinti dabartinį įtempimą mūsų šalių santykiuose.
2. Uždrausti naudoti visų rūšių branduolinį ginklą.
3. Pripažinti, kad yra grėsmingas pats abiejų šalių didžiulių branduolinių arsenalų buvimas, ir pradėti juos likviduoti.

Šį pareiškimą, pabrėžia jo autoriai, padiktavo supratimas to, kokius pragaištingus padarinius sukels branduoliniai sproginiai, jeigu prasidės branduolinis karas, tiek žmonėms, esantiems sproginio rajone, tiek daug toliau nuo jo, nes radioaktyvūs krituliai užnuodys žemę, bus padarytas griaunamas poveikis planetos temperatūrai, ją supančiam ozono sluoksniui ir atitinkamai visoms organinės gyvybės formoms.

Pareiškimo autoriai baigia raginiu:

Mes turim tuojau pat pradėti veikti, kad būtų užkirstas kelias trečiajam pasauliniam karui.

Dalyvaukite demokratiame procese, kad jau dabar būtų užkirstas kelias branduoliniam karui.

Šį pareiškimą pasirašė 654 žymūs Amerikos mokslo ir medicinos veikėjai.

Susipažinti su Centrine Amerika

Kas sudaro Centrinę Ameriką? Tai penkios respublikos—Gvatemala, Salvadoras, Honduras, Nikaragva, Kosta Rika. Jos susikūrė pirmojo XIX amžiaus pusėje per karą už nepriklausomybę prieš Ispanijos viešpatavimą. Bendras plotas—319,912 kvadratinų kilometrų, gyvena 18 milijonų žmonių, 75 procentai gyventojų—kaimiečiai. Tai kas pasakyta, liečia ir Panamą, kuri geografiškai prisijungia prie Centrinės Amerikos, nors ji susikūrė kaip nepriklausoma valstybė tik 1903 m. Iki tol Panama įėjo į Kolumbijos Respublikos sudėtį.

Centrinės Amerikos respublikos pasiekė tam tikrą ekonominių laimėjimų. Jų žemės ūkis tapo labiau diferenciuotas: be bananų ir kavos, gaminamas cukrus ir medvilnė, ryžiai ir ankštinės kultūros, yra gan išvystyta gyvulininkystė. Plėtojama lengvoji pramonė, vystoma bankų sistema. Tačiau didesnį žemių dalis priklauso Amerikos kompanijoms, jų rankose visa užsienio prekyba, bankų sistema. Didelius turtus tvarko valdančioji viršūnė, vietiniai diktatoriai—"kišeniniai napoleonai", taip juos vadiną liaudis. Kiti gyventojai—bežemiai ir mažažemiai valstiečiai, miesto skurdžiai—gyvena antisantarinėmis sąlygomis, skursta.

Blogiausia indėnams. Daugiausia jų gyvena Gvatemaloje, Hondure, Salvadore. Jie gyvena skurdžiausiai.

Užsienio kompanijų ir vietos oligarchijų viešpatavimas jaučiamas ir politikoje: Centrinės Amerikos šalyse vyksta daugiausia perversmų, valdžią turi labiausia išsigimę, kruvini ir godūs režimai. Už šių perversmų ir revoliucijų visada stovi "dėdė Samas".

Amerikos valdžia labai, tiesiog liguistai kišasi į Centrinę Ameriką.

4

Dar vieną šalį prakišo Afrikoje

Neokolonistai su savo monopoliams Afrikoje prakišo dar vieną šalį. Buvusioje Rodezijoje, kaip žinia, rinkimuose laimėtojai išėjo patriotinis frontas, vienijantis Zimbabvės afrikiečių nacionalinę sąjungą (ZANU) ir Zimbabvės afrikiečių liaudies sąjungą (ZAPU). Po rinkimų sudarytoje vyriausybėje ZANU prezidentas R. Mugabė užėmė premjero ir gynybos ministro postus, o ZAPU prezidentas J. Nkomas vidaus reikalų ministerijos postą, kas tikrai atspindi šios šalies liaudies interesus.

Daug metų trukęs išsivadavimo karo faktiškai visiškai sužlugdė šalies žemės ūkį. Rodezijos kariuomenė baudžiamųjų akcijų metu degino javus, naikino maisto atsargas. Apie milijonas žmonių liko be pastogės. Kaimo rajonuose uždare arba sugriovė daugelį mokyklų ir ligoninių. Baltųjų rasistų melas, kad patriotams atėjus į valdžią, jie "lrokš atkeršyti" visiems baltiesiems, nepasiteisino. Naujoje vyriausybėje suteikti net du portfeliai mažumos atstovams.

Naujoji vyriausybė, vadovaujama afrikiečių nacionalinės sąjungos lyderio premjero R. Mugabė ir afrikiečių liaudies sąjungos lyderio vidaus reikalų ministro J. Nkoma, pateikė plačią veiksmų programą, kad Zimbabvės liaudis taptų savo šalies, jog gamtos išteklių šeimininkė. Pagal programą, šalyje turi prasidėti valstietijos kolektivizaci-

jos procesas, turi būti įvestas nemokamas pradinis mokslas, iš naujo sukurta sveikatos apsaugos sistema, kuri anksčiau buvo tik baltųjų privilegija (7 milijonams afrikiečių kaimo rajonuose tenka tik 44 gydytojai).

Suprantama, taiki atkuriamoji Zimbabvės vyriausybės veikla ir tokie užmojai ne visiems patinka. Užsienio monopolijų, kurias sukretė patriotinio fronto pergalė rinkuose, agentai skleidžia gandas, kad "padėtis Rodezijoje nestabili". Kaip rodo kai kurie spaudos pranešimai, Zimbabvėje vis dar tebėra agentai "riausėms" provokuoti. Visa tai daroma tam, kad "dėl visa ko" būtų sudarytas prisidengimas įsikišti Pietų Afrikos Respublikos ginkluotoms pajėgoms.

Nežiūrint kaip sunkiomis sąlygomis gimsta nauja Afrikos valstybė, tačiau imperialistų ir reakcijos užmačios yra pasmerktos žlugti. Tuo pasirūpins pati Zimbabvės liaudis, kuri, nugalėjusi rasistus ginkluotoje kovoje ir iškovojusi įtikinimą pergalę rinkimuose, sužlugdys bet kokius manevrus, kuriais bus siekiama atimti iš jos valdžią. Bandys ar nebandys imperialistai užpiudyti ant pergalę laimėjusios Zimbabvės liaudies rasistinę Pietų Afrikos Respubliką yra ateities klausimas. Tačiau faktas lieka faktu, imperialistai dar vieną šalį prakišo Afrikoje. jkb.

PORTUGALIJOJE AGRARINĖ REFORMA SUIMTA SKAUSMŲ

Portugalijoje S. Carneiro vyriausybė atakuoja vieną pagrindinių Portugalijos revoliucijos iškovojimų—agrarinę žemės reformą, atvira grasindama tiems, kurie ją gina.

Paskelbtame ministrų tarybos pareiškime pabrėžiama, kad vyriausybė yra pasiryžusi nusiūsti į Alentežo provinciją, kur reformos metu eksproprijautos žemės gražinamos buvusiems savininkams, tiek žandarų, "kiek jų reiks, kad būtų galima ten užtikrinti viešąją tvarką".

Faktai rodo, kad dešinioji Portugalijos vyriausybė nesilaiko šalies konstitucijos ir kitų įstatymų. Dvarininkai kaip kompensaciją gauna žymiai didesnius ir geresnius sklypus negu turėjo. Kartu su žeme latifundininkams atitenka gyvuliai, žemės ūkio technika ir inventoriūs, kuriuos valstiečiai įsigijo jau po revoliucijos.

Valdžia nesiskaito su sprendimais teismų, kurie daugeliu atvejų pripažįsta, kad neteisėti yra nutarimai perduoti žemes ankstesniems savi-

suotųjų per šiuos du dešimtmečius buvo daugiau kaip 500,000. Ir per visus šiuos metus nė vienas Amerikos valstybės veikėjas nepakėlė balso prieš nežmonišką nusikaltimus.

Atrodė, kad Centrinėje Amerikoje teroro viešpatystė amžina, kad čionykštė liaudis niekada neuvers diktatorių. Bet gyvenimas parodė ką kitką. Iš pradžių panamiečiai pareikalavo JAV gražinti jų užgrobtą kanalą. Paskui Somos bunkerį ėmė šturmuoti nikaragviečiai. Į kovą prieš reakciją ir engimą stojo salvadoriečiai. Liaudies nepasitenkinimo banga plečiasi Gvatemaloje. X.

ninkams. Visi darbo žmonių mėginimai pasiekti kompromisą derybomis yra nesėkmingi. S. Carneiro kabineto žemės ūkio politika siekiama planingai likviduoti pažangius pertvarkymus Portugalijos kaime, agrarinę reformą ir atkurti privačias žemvaldas. Tokiam kursui ryžtingai priešinosi Portugalijos demokratinės pajėgos, ginančios darbo liaudies revoliucinius iškovojimus, konstituciją ir demokratiją.

Kaip ir anksčiau kovos už darbo žmonių interesus avangarde žengia Portugalijos Komunistų partija. Portugalijos Komunistų partijos vadovai pareiškė, jog komunistai panaudos visas galimybes, kad būtų sustabdytas reakcijos puolimas, kad būtų užtikrintas Portugalijos vystymasis demokratijos, socialinės pažangos ir nacionalinės nepriklausomybės keliu.

Per 45 metus Portugalijos darbo liaudis nešusi diktatoriaus Antonio Salazaro fašistinį jungą, 1974 metais balandžio 25 dieną iš vien su pažangesnių karininkų sąjudžiu atsikračiusi jo, iškovojė didelių laimėjimų. Vienas svarbiausias iš jų buvo agrarinė reforma—žemė dirbantiems. Tačiau dėka Mario Soares socialistų išdavystei, atklūsiai vartus reakcininkams į valdžią, Portugalijos darbo liaudis ir vėl kovos barikadose su reakcija, ginančia dvarininkų, fabrikantų ir stambiosios buržuazijos interesus. J.

— Darbo departamento apskaičiavimu, kiek 1967 metais galima buvo nupirkti už \$100, tai dabar už tiek pat reikia mokėti \$235.40. O kai gazolino galonas pabrangs 10 centų, tai viskas dar daugiau pabrangs.

Vilnis, gegužės 15, 1980

KADRAI KAIMO KULTŪROS ĮSTAIGOMS

Vilniaus kultūros mokykla—viena seniausių respublikoje. Per trisdešimt vienerius savo veiklos metus mokykla paruošė daugiau kaip tris tūkstančius bibliotekinių, choro vadovų, choreografijos specialistų.

Dabar čia mokosi apie 500 jaunuolių, turinčių vidurinį ir aštuonmetį išsilavinimą. Jaunimui dėsto patyrę kvalifikuoti specialistai.

M. Baranausko nuotr. (ELTA)

Tauragiečiai pasistatė savaitgaliais

Tauragės sveikatos ir sporto kompleksas iš tolo atkreipia dėmesį: pasidabinęs raudonomis plytomis, trijų aukštų. Čia yra viskas, kad kuo geriau būtų galima pailsėti, greičiau atgauti jėgas—sauna su vandens baseinu, gydomosios mankštos salė, purvo ir gydomųjų vonių skyrius, dušai, jėgų atstatymo kambarys, profilaktoriūmo fizioterapinis skyrius, rūbinė, atskiras kambarys rūkantiems. Erdvus medpunktas (čia per dieną galės 100 dirbančiųjų) ir profilaktoriūmo gydytojų kambariai. Ir, žinoma, jauki, didelė sporto salė (42 x 24 m.), kurios taip laukė Tauragės gamybininkai. Su balkonais, papuoštais dirbtine oda ir medžiu, rezultatų ir "30 sekundžių" elektroniniu tablo.

Sveikatos ir sporto komplekso atidarymo iškilnių dieną gamybininkai ir svečiai vaikščiojo erdviais koridoriais, po dar ne visai pilnai sukomplektuotus kabinetus ir džiaugėsi: įrenginį jie patys statėse. Tris dienas per metus kiekvienas susivienijimo dirbantysis (o jų—1,450) šeštadieniais ir sekmdieniais dėjo plytą prie plytos,

atliko apdailos darbus, tiesė šiluminę trasą. Gerai dirbo visi, tačiau vyr. inžinierius J. Gudelis labiausia išskyrė statybos remonto cecho elektros ir šiluminio cechu dirbančius, kuriems teko didžiausias krūvis. Negailėdami jėgų, kartu su kitais pakiliai dirbo ir geriausi kolektyvo sportininkai: krepšinio rinktinės kapitonas meistras G. Sabeckis, statybos remonto brigadininkas tinklininkas A. Klanguškas, mūrininkai šachmatininkai A. Varga, V. Jakštaitis, žvejys V. Pocius.

Sveikatos kompleksą statėme pusantrų metų,—pasakojo vyr. inžinieriaus pavaduotojas A. Šatas.—Gamybininkų raginti nereikėjo: visi labai norėjo kuo greičiau pastatyti taip reikalingą įrenginį. Didelių problemų lyg ir neturėjome, darbai truputį užsitęsė tik dėl gelžbetonio ir apdailos medžiagų stokos.

Puošnus Tauragės statybinių medžiagų gamybinio susivienijimo sveikatos ir sporto kompleksas. Lietuvoje nedaugelis kolektyvų gali tokiu įrenginiu pasigirti.

PABŪVOJUS LAPIŲ ŪKYJE KRETINGOJE

Antrosios žydrųjų lapių brigados moterys [iš kairės į dešinę]: Zita Rankauskienė, meistrė Aldona Lenkimienė ir Ona Maštarienė.

Kuri moteris nenori papuošti žieminį drabužį puriu lapės ar audinės kailiuku? Gaila, ne kiekvienai pavyksta toki gauti. Tuomet sako: ar negalėtų lapių iki valiai būti. Taip sakydamos nenutuokia apie tikrąją lapės kainą!

Man teko pabuvoti didžiausiam Lietuvoje Kretingos žvėrininkystės ūkyje. Direktoriaus pavaduotojas Rafaelis Gelferis mielai sutiko parodyti savo valdas.

Įkurtas 1956-aisiais, ūkis užima nemažą plotą. Kiekvienas žvėrelis apgyvendintas atskirame "bute". Tų žvėrelių—audinių 1,800, žydrųjų ir juodsidabrių lapių—po 1,600. Išleistum miškan—būtų džiaugsmo medžiotojams.

— Į juodsidabres pasižiūrėsime tik iš tolo,—stabelėjo prie vartų direktoriaus pavaduotojas.—Dabar lapės poruojasi, nemėgsta triukšmo.

Antrojoje žydrųjų lapių brigadoje vyrai taisė senus narvus. Juose vasarą gyvena lapiukai. Ši brigada—socialistinio lenktyniavimo nugalėtoja. Čia dirba ir geriausia lapių augintoja Ona Maštarienė. Šeštus metus augina lapes, pernai iš kiekvienos sulaukė ir išsaugojo po 8 jauniklius.

— Kiek ta lapė gudrumo turi, tai nežinia,—juokiasi Onutė.—Užauginti ją—kur kas sunkiau nei pergudrauti. Ypač kai lapiukai pasipila. Vaistus laiku sugirdyti, kad kuris nesuviduriuotų, nesusergtų, nekristų. Matei, kaip moterys, pirkdamos kailį, apžiūrinėja, varto, gniaužo. Visos nori gražiausio. O tą gražumą reikia puoselėti nuo pat mažumės.

Lapių brigados keturios. Audinių aštuonios. Audinės—smulkesni žvėreliai, bet jas auginti Onutė sakosi nenorėtų. Lapę dar šiaip taip galima prisijaukinti, o prie audinės—nė artyn. Mažučiai,

grakštūs žvėreliukai, o jau pikti be galo. Tik kyštelk pirštą pro groteles! . . .

— Ar žinot, kad audinių turime šešių spalvų?—atgirdžėdavo apšarmojęs vyriausiasis zootechnikas Anatolijus Cernovas.

Tikiu. Jis čia viską žino. Man regis, net pikčiurnos audinės prieš jį uodegas vizgina . . . Taigi tos audinės tamsiai rudos, sidabrinės, mėlynos, pastelinės, palmino ir perlinės—visa palevė!

Skaitytojui gal bus įdomu, kuo maitinami žvėreliai. Gal kas ir savo sodyboje sugalvos įsteigti lapyną.

Apetitu švelniakailiai nesiskundžia. Per praėjusią vasarą lapės ir audinės suėdė 50 tonų pašaro. Žinoma, nėra ko stebėtis, kai lapės ir audinės atsiveda ūkyje per 120-130 tūkstančių žvėrelių.

Salia fermos įrengtas pašarų ruošimo kompleksas—virtuvė ir šaldytuvai. Mums bevaikštinėjant, į šaldymo kameras vyrai krovė tik ką iš Vladivostoko atgabentą supresuotą banginieną, žuvų galvas. Salia—siuntos iš mėsos kombinatų. Žvėrių maistui saugoti įrengtas 2.5 tūkstančių tonų talpos šaldytuvai.

Virtuvėje žvėrelių maistą sušildo, sumala, prideda vitaminų. Čia įrengtos didžiulės cisternos ir agregatai, kur kas valandą paruošiama 15 tonų pašaro.

Taigi kai pasižiūri iš šalies, kiek žmogaus proto, darbo ir lėšų įdėta, ne tokia jau baisi ir kailiuko kaina . . .

Kailiukus ūkis siunčia į J. Vito, K. Giedrio fabrikus, eksportuoja į užsienį, visur turi paklausą, vadinasi, sekasi neblogai. Sąjunginiame socialistiniame lenktyniavime praėjusiais metais ūkis užėmė antrąją vietą.

R. Lekutyté

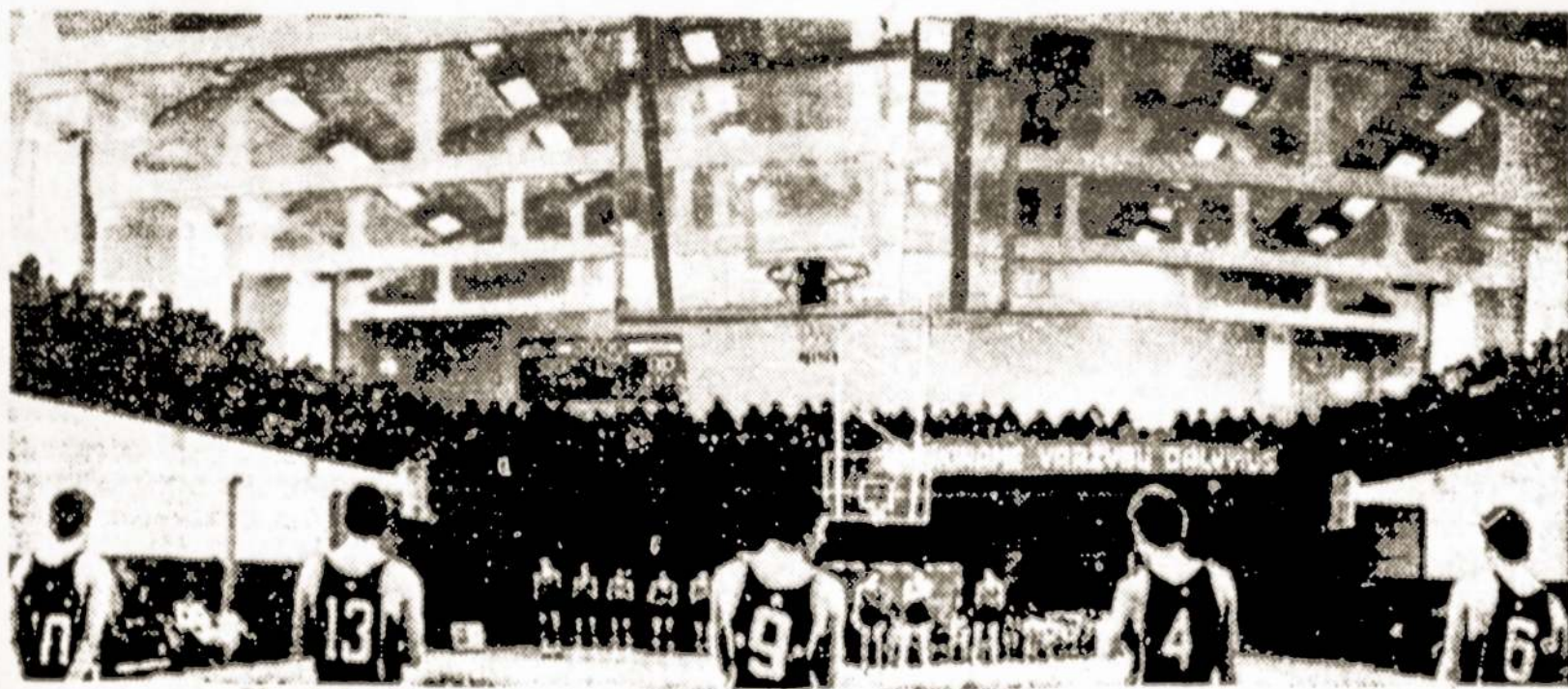
LIDĖJA UŽSAKYMAI EKSPORTUI

Svarbia staklių tiekėja Vakarų Vokietijai tapo Vilniaus "Komunaro" gamykla. Vakarų Vokietijos prekybinė firma "Gertner fuhrmeister Co" praeitais metais universalių frezavimo mašinų užsakė trigubai daugiau negu įsigijo užpernai.

Beje, techniškai pertvarkyti šią Vilniaus įmonę padėjo ir Vakarų Vokietijos specialistai.

"Komunaro" produkcija garsėja visoje Tarybų Sąjungoje ir toli už jos ribų. Vilniečių kolektyvo pagamintos staklės siunčiamos į 43 valstybes.

5

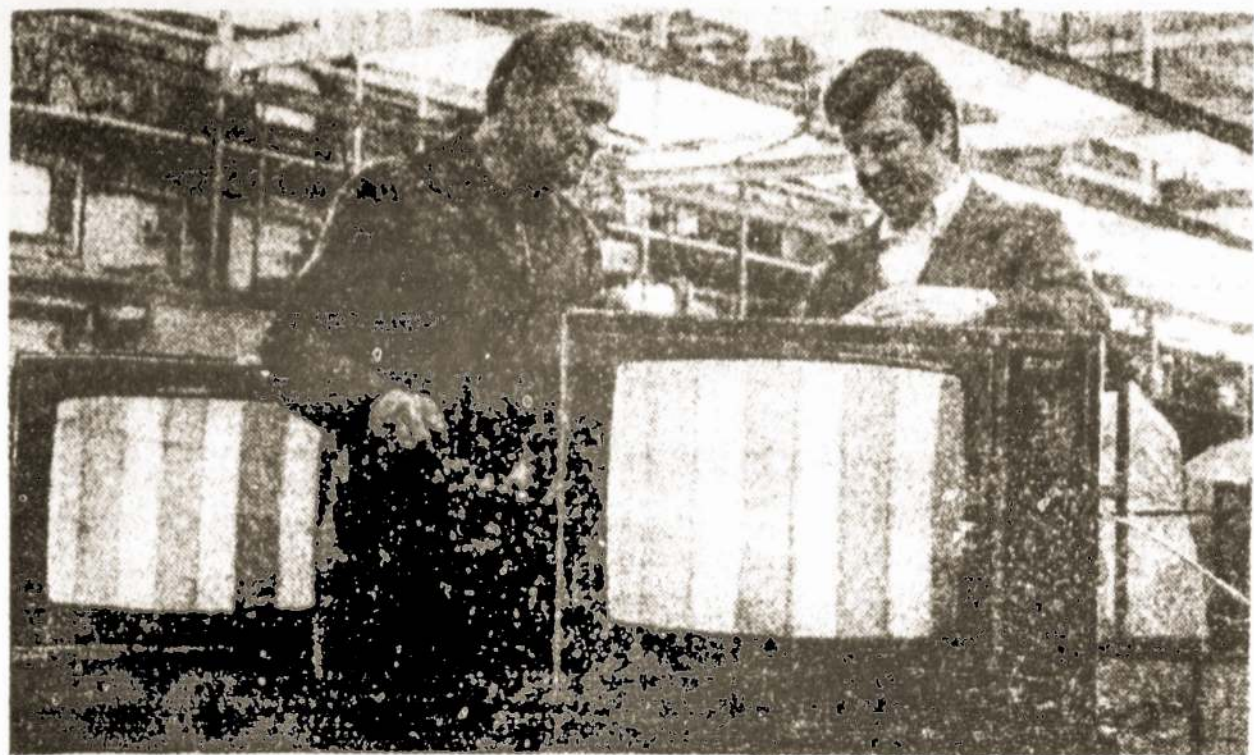
Naujojo Tauragės statybinių medžiagų gamybinio susivienijimo sveikatos ir sporto komplekso sporto salė. I. Seiniaus nuotr.

Vilnis, gegužės 15, 1980

0901 01 010000 0000

Lietuvoj gamina spalvotus televizorius

Nuo Siaulių televizorių gamyklos konvejerių nuimti pirmieji spalvoti televizoriai "Taurus-722". Naujieji televizoriai rodo kur kas ryškesnį vaizdą, turtingesnę jų spalvų gama, gražesnis apipavidalinimas. Tokias savybes aparatams suteikia patobulinta televizoriaus schema, įgalinti priimti programą decimetrinėmis bangomis.

Siemet vartotojai gaus apie 60 tūkstančių naujų televizorių. Pirmoji "Tauro-722" siunta nukeliavo į Siaulių miesto radijo prekių parduotuvę. Čia buvo suruošta spalvotųjų televizorių paroda-pardavimas.

Seštajame gamyklos ceche gaminami spalvų blokai bei patys televizoriai. Čia dirba derintojai Romas Mykolaitis ir Petras Tumėnas. Jie darbo veteranai, puikūs savo specialybės žinovai, paruošę žmonei ne vieną kvalifikuotą derintoją.

Nuotraukoje: Romas Mykolaitis ir Petras Tumėnas derina naują televizorių "Taurus-722".

Fotoobjektyve—teatras

Audrius Zavadskis savo fotografijose stengiasi atskleisti teatro gyvenimą, parodyti jo daugiapusį kumą, sudėtingumą. Šią temą jis pasirinko jau prieš penkiolika metų. A. Zavadskis stengiasi išlaikyti pagarbą fotografuojamam objektui, todėl jo darbuose nėra deformacijos, didelių eksperimentų. Drąsa pasižymi nebent kadravimas. Autorius stengiasi atskleisti aktorius, jo kuriamo herojaus vidinį pasaulį, režisoriaus bei dramaturgo mintį. Pagaliau—ir scenografiją bei dailininko triušą. Šio autoriaus darbai rodo jį tikrai gerai pažįstant teatro gyvenimo specifika.

A. Zavadskis stebi teatrą ir tarsi iš šalies pasakoja, fiksuoja. Ta prasme jis—teatro metraštininkas, fotografas—racionalistas "neskoliantis" savo jausmų žiūrovui.

Matyt, šis autorius ir toliau neatsisakys teatrinės tematikos.

PREMJERA ŠIAULIUOSE

Siaulių dramos teatro kolektyvas parodė žiūrovams antrąją šio sezono premjerą—Lietuvos TSR nusipelnusios meno veikėjos A. Raugaskaitės kompoziciją "Iš ten aš ateinu", sukurtą pagal V. Rimkevičiaus pjesę "Vandens lelija".

Tai spektaklis, pasakojantis apie pokario metus, apie jaunimo dalyvavimą dramatiškos klasių kovos Lietuvoje verpete, gvildenantis draugystę, meilės ir moralės problemas.

KAUNAS. — Nuoširdūs sveikinimai, geriausi linkėjimai "Vilnies" laikraščio sukakties proga. Daug energijos, tvirtos valios, sveikatos ir pasiryžimo laikraščio bendradarbiams, skelbiant tiesos žodį laikraščio puslapiuose.

STANISLOVAS KAŠYS

VERTINGAS ŽYGIS

Mildred Stensler

Puikus ir žavus buvo laikraščio "Vilnis" jubiliejinis banketas balandžio 27 d. Svečių buvo daug iš visos plačios šalies ir net 3 gražios viešnios iš T. Lietuvos. Nesistengsiu aprašyti banketo eigos, tik noriu pasakyti, kad "Vilnis" turi puikių ir nuoširdžių rėmėjų ir iš Amerikoje gimusių lietuvių. Štai, koncertinės programos dalies papuošimui atvyko naujorkiečiai menininkai Mildred Stenslerienė ir Viktoras Bekkeris savomis lėšomis, tai yra, jie patys užsimokėjo už kelionę, nieko neėmė už dainavimą ir dar atvežė nuo laisviečių \$170 "Vilniai" paramos. Visi žinome, kiek kainuoja kelionė lėktuvu iš New Yorko ir atgal. Gaila, kad jie negalėjo ilgiau pasisvečiuoti ir tą patį vakarą grįžo į namus, nes darbas jų laukė.

Victor Becker

Kuomet atsiranda žmonių, kurie skundžiasi dėl aukštesnės kainos už įžangos bilietą, jauti per mažą įvertinimą laikraščio, kuris per 60 metų ištikimai tarnavo darbo liaudžiai, tenka apgailestauti tokių tūlų asmenų nusiskundimą.

Didelis ir nuoširdus dėkui Mildred ir Viktorui už jų indėlį šios garbingos iškilos papuošimui.

Mulija M.

RUOŠIMES DALYVAUTI "VILNIES" DALININKŲ SUVAŽIAVIME

Spaudoje buvo pranešta, kad laikraščio "Vilnis" dalininkų suvažiavimas įvyks birželio 8 d., 10 val. ryto, savoje "Vilnies" salėje. Prašome dalininkų ir organizacijų atstovauti savo šeris ir aptarti "Vilnies" reikalus. Svarbu, kad kuo daugiau dalininkų atsilankytų aptartų laikraštį liečiančius klausimus.

Visi žinome, kad darbininkų laikraštis negalėtų išsilaikyti iš prenumeratu, jei negautų paramos iš skaitytojų. Tad prašome nepašykštėti ir su pinigais parama.

Laukiame atvykstant.

Direkcijos sekr. J. M-nė

Cleveland, Ohio

Clevelando Moterų Klubo susirinkimas buvo balandžio 10.

Buvo graži diena ir susirinko geras skaičius dalyvių. Draugė A. Paltan vedė susirinkimą—pirmą šiais metais. Raportai buvo duoti ir priimti.

Buvo skaityta linkėjimas nuo draugų Žukų—tai dar nuo Kalėdų Svenčių, su dviem doleriais. Klubietės sako ačiū. Pranešta, kad keletas draugų slogu kamuojami, tarp jų ir J. Eitutis liguistas nuo pereinamo rudens, po daktaro globa. Klubietės nutarė, kaip ir seniau,—turėti Motinų Dieną.

CITIZENS'S PARTY

Apie 300 delegatų iš 31 valstijų ir Columbia atlikė suvažiavimą ir išrinko Barry Commoner St. Louis, Mo. Kandidatu į J. V. Prezidento vietą ir La Donna Harris, Oklahoma Indian, į Viceprezidentus. Posėdžiai vyko Cleveland Plaza viešbuty. Partija turi 4,000 narių ir darbuojasi pabudinti "American Dream" filosofiją.

***

Pagaliau UAW vietos unijistai pradėjo protestuoti dėl automobilių importo. Dėl importų aukštų kainų ir stoka pinigų—virš 230,000 UAW narių randasi be darbų.

J. Petraus

PAS JONĄ MAŽEIKĄ

Sekmadienį balandžio 20 m. su Antanu Litvinu ir Jokubauskiene aplankėme Joną Mažeiką, Michigan Terrace Nursing Home, 3405 So. Michigan, Chicago, Ill., 60653, kambarys 106.

Radome Joną gerai nusiteikusį ir sutvirtėjusį. Būtų gražu, kad pažangioj veikloj nusipelnusį Joną Mažeiką nuoširdūs "Vilnies" skaitytojai aplankytų.

John Feiza

PAKEISTA LDS 2-ROS APSKRITIES KONFERENCIJOS

Praeitoje "Vilnies" laidoje buvo rašyta, kad LDS 2-ros apskrities kuopų atstovų konferencija įvyks gegužės 25 d. Sužinojome, kad tą dieną Lietuvių Tautinėse kapinėse bus Kapų Puošimo dienos atžymėjimas. Kadangi daugelis tą dieną nori dalyvauti tose iškilmėse, tai komitetas pasitaręs nukėlė konferencijos dieną į birželio 1 d. 10 val. ryto "Vilnies" salėje.

Prašome visų kuopų valdybų pasirūpinti, kad išrinktumėte pilną skaičių delegatų, tai yra po vieną delegatą nuo 10 gerame stovyje esančių narių.

Labai svarbu išrinkti naują komitetą, kuris rūpintųsi kuopų veikla. Pasitikime, kad suprasite svarbą ir pasistengsite, kad visos kuopos būtų atstovautos.

Apskr. koresp. J. M-nė

SVARBI ŽINIA LDS 53 KUOPOS NARIAMS

Siuomi prašau visus LDS 53 kuopos narius atsilankyti į susirinkimą gegužės 24 d., 2 val. po pietų, "Vilnies" salėje. Jame bus naujos LDS Centro valdybos balsavimas, taipgi rinksime delegatus į būsimą LDS seimą.

Atidėkite kitus reikalus į šalį ir būtinai atsilankykite į šį labai svarbų susirinkimą.

Fin. sekr. Mary Montvilas

"Sveikinimai "Vilnies" 60-ajai sukakčiai

Povilas Maselis, ėikagietis	\$100
Antanas Andryauskas (Tony Boy)	\$100
J. Andriulienė iš St. Petersburg, Fla., nuo organizacijų ir draugų ...	\$988
Mildred Stenslerienė nuo laisviečių	\$170
Martha Marquardt	60
Antaneta ir Frank Vaitkai	60
Walter Dorinas, San Diego, Cal.	60
Martha Pauška	30
V. ir F. Preikšai, Delavon, Wisc.	30
Mary Mikasonok	30
Aldona ir P. Aleknai, Seminole, Fla.	25
Antanas Grina	25
Anna Miken	20
Povilas Dūda, So. Bend, Ind.	20
Jonas Smalenskas, Miami, Beach, Fla.	20
Charles P. Lackus, Big Rapids, Mich.	20
A. Starkienė, Boston, Mass.	20
U. Juodaitienė	20
Barbara Lukas, Dowagiac, Mich.	15
Valerija Samulienė	10
Isabelle Peters	10
LDS 112 kuopa	10
Antaneta Butkis, La Grange Park, Ill.	10
Anna Peters	10
Agnes Vylonis, Dowagiac, Mich.	10
Helen Trusk	10
Jonas Shaskas, Philadelphia, Pa.	10
Nuoširdus visiems dėkui už paramą.	

*****

- \$60.00—Art ir Drama Lithuanian Club
- \$35.00—Mary Grager, Evansville, Ind.
- \$25.00—A. Dilkus, Hobart, Ind.; Nellie ir Louis De Schaaf
- \$15.00—J. ir F. Mikuziai, Hickory Hill, Ill.
- \$10.00—Emma ir Alfons Rye, Dearborn, Mich.; Anna Lutkauskas; John Woiciek, Binghamton, N. Y.; M. ir V. Yuden, Mountain Home, Ark.; Petras Sakalauskas
- Po \$2.00—Art and Drama nariai: Mildred Kancere, S. J. Jokubka, U. Juodaitienė, C. Sisevich, K. Studienė, F. ir A. Vaitkai, H. Pajūnienė
- Po \$1.00—Art ir Drama nariai: John Feiza, M. Marquardt, A. Butkis, I. Peters, E. ir F. Jordan, Joe Budris, M. Montvilas, M. Wassel, A. Jacobs, Julia Urmon, E. Bogden, M. Mihasonok, Tony Litvin, M. Plauska.

*****

PARAMA "VILNIAI"

- \$100.00—Prisiminimas Michael Janukaitis nuo dukters Mary Ann Burgett, Novato, Cal.; Mike Palevich, nuo žmonos Mary Palevich, Herrin, Illinois.
- \$87.00—Prisiminimas Sol Skiragio iš Detroit, Mich., po dolerį nuo kiekvienų metų mano amžiaus.
- \$40.00—Prisiminimas mirusio tėvo Jos. Jačiūnas, Detroit, Mich., nuo dukterų
- \$30.00—"Vilnies" suvažiavimui—A. Navickas, Haverhill, Mass.
- \$26.50—Frank Vaitkus gražina vajuos dovana.
- \$25.00—Detroito Tarptautinės Moterų Dienos susirinkimas; Mike Bartkus, Benld, Ill., 60 metų sukakties sveikinimas.
- \$20.00—M. Yusko, Dearborn, Mich.; Adelė Wardo, Bedford, Mich., Anna Visotskienė, Kensington, Conn.
- \$15.00—Vilnies suvažiavimui—Della ir Dan Kent, Mountain Home, Ark.
- \$10.00—Minnie Valacka, Bridgeport, Ct.; Mary Mihasonok; Lena Loka, Gleason, Wisc.; Agnes Grigas, Collinsville, Ill.; Sophie Gudeliauskienė, Collinsville, Ill.; Helen Pagiegala, Johnson City, N. Y.; Mrs. K. Petrick, Rocky Point, N. Y.; Kate Sanders, Glen Ellyn, Ill.; sveikinimas 60 metų sukakties.
- \$8.00—Draugas; Dolores Pedersen, Norridge, Ill.
- \$5.00—Lucky Pukelevičienė, West Wyoming, Pa.; Anna Bimba, New Port Richey, Fl.; Margaret Alexander, So. Sudbury, Mass.; Lillian Simel, Colts Neck, N. J.; Mary Pikėlingis, Auburn, Ill.; Dėl Vilnies suvažiavimo—W. Malin, Ozone Park, N. Y.
- \$4.00—J. Naujokas, Wilsonville, Ill.
- \$3.00—Edw. Kudukis, Justice, Ill.; K. Ainoris
- \$2.00—Mrs. I. Karbon, Derver, Colo.
- \$1.00—Elizabeth Klimas, Manchester, Ct.

"VILNIES" ADM.

*****

OAKLAND, CAL.

- Nuoširdžiai sveikiname "Vilnies" dienraštį 60 metų jubiliejaus proga kartu ir Vilnies dalininkų suvažiavimą.
- Tegyvuoja "Vilnis" jos bendradarbiai, bičiuliai ir skaitytojai ilgus metus!
- "Vilnies" fondui aukojame —
- LLD 198-ta kp. Oakland, Cal. ....
- M. Baltulionytė, San Francisco .....
- J. ir Ks. Karosai, San Leandro .....
- A. ir V. Taraškai, San Leandro .....
- M. Ginaitienė, Santa Clara .....
- M. Mozūraitienė, San Leandro .....
- Viso .....
- Pen V. Taraškiene, San Leandro, Cal.

Sveikinam "Vilnies" suvažiavimą

Niujorko Lietuvių Moterų Klubas	\$ 25.00
Aido Choras, Ozone Park, N. Y.	25.00
Ilse ir Antanas Bimba	20.00
K. Petrikenė, Rocky Pt., N. Y.	10.00
W. Malin, Ozone Park, N. Y.	5.00
Jonas ir Henry Juška	10.00
Povilas ir Nelė Ventai	10.00
Ona Cepulienė	10.00
Mildred Stensler ir Victor Becker	10.00
Karl Bender	10.00
George Wareson	10.00
Juozas Lugauskas	5.00
Viso	\$170.00

"LAISVĖS" ADM.

NEPAMIRŠTA "VILNIES" REIKALŲ

Drg. Antanas Grina pastaruoju laiku nesijaučia gerai ir dėl tos priežasties negalėjo dalyvauti jubiliejiniam bankete. Bet jis įteikė drg. K. Kurpeikienei \$25, kad jo vardu pasveikintų "Vilni", ką ji ir padarė. Dėkui A. Grinai už paramą ir rūpestingumą. V-tė

ILGIAUSIŲ METŲ TAU, MIELA "VILNIS"

Džiugu pasveikinti mielą ir brangų laikraštį "Vilnis", kuris mums nešė šviesą ir tiesą per 60 metų. Linkėčiau, kad dar daug metų mus šviestų ir linksmintų bei apvienytų visus lietuvius kovai prieš neteisybes, išnaudotojus ir kruvinių karų rengėjus.

Ilgiausių metų Tau, brangi "Vilnis"! Tavo paramai įteikiu \$60.

Mortulė Marquardt-Pleckaitienė

Sveikinu "Vilni" 60 metų jubiliejaus proga ir linkiu, kad dar daug metų gyvuotų ir šviestų savo skaitytojus bei šauktų į kovą už pilnesnį ir sotesnį visų žmonių gyvenimą.

W. Dorinas
San Diego, Cal.

Gerbiami Vilniečiai,

Labai gaila, kad negalėjau būti su jumis "Vilnies" 60 metų jubiliejiniam bankete. Prisidedu su maža parama \$40. Jais apmoku prenumeratą ir likusius skiriu paramai. Su geriausiai linkėjimais.

Vic ir F. Preikšai
Delavon, Wisc.

Sveikinu laikraštį "Vilnis" jo 60 metų proga ir linkiu, kad dar ilgai gyvuotų. Įteikiu laikraščiu paramos \$10.

H. Trusk

Sveikinu "Vilnies" suvažiavimą Sveikinu laikraščio "Vilnies" dalininkų suvažiavimą ir linkiu, kad pravestumėte gerus nutarimus, kad laikraštis dar ilgai galėtų gyvuoti ir savo skaitytojams teiktų teisingas ir svarbias žinias. Rasite laiške laikraščiu paramos \$30.

A. Navickas
Haverhille, Mass.

*****

SVEIKINAME "VILNI" 60 METŲ SUKAKTIES PROGA

Šiuomi sveikiname laikraštį "Vilnis" garbingo 60 metų jubiliejaus proga ir linkime, kad dar daug gražių jubiliejų atžymėtų ir kaip praityje, taip ir ateityje skleistų tiesos ir šviesos lietuvišką žodį. Rasite ir pinigškos paramos:

Nuo Lietuvių Ex Mainierių Draugiško klubo	\$25.
Nuo šio klubo narių: Millie Kancerienė	\$5
Antanina Butkis	\$5
Marcella Wassel	\$5
Juozas Balčaitis	\$5
E. & F. Jordan	\$5
Viso	\$50.

LIETUVIŲ EX MAINIERIŲ KLUBAS ir NARIAI

*****
Vilnis, gegužės 15, 1980

GRAŽUS PAVYZDYS

Gavome drg. Agnes Vylonis laiškutį iš Dowagiac, Mich. ir jame \$60. Ji prašo už juos nusiųsti jai "Vilnius" jubiliejinio banketo 4 bilietus. Laiške rašo, kad jie atvyks į banketą keturiose: Agnes Vylonis, sūnus Carl Vylonis, anūkas Carl Jr. ir anūkė Lee Brooks. Jos prašymą patenkiname ir nusiųtėme bilietus. Balandžio 27 d. visi atvyko į banketą ir dar įteikė savo \$10 paramos laikraščiu ir Barbaros Lukas \$15.

Gražu, kad ne tik sūnus, bet ir anūakai kartu dalyvauja. Tai dėka rūpestingų tėvų puikaus auklėjimo. Smagu buvo su jais pasimatyti.

Dalyvė

J. ANDRULIENĖ GRĮŽO Į FLORIDĄ

Smagu buvo "Vilnius" jubiliejiname bankete susitikti mielą viešnią drg. J. - Andriulienę. Ji ne tuščiomis atvyko, viso labo atvežė nuo floridiečių \$988 "Vilniai" paramos. Ji apgailestavo, kad "Vilnius" įkūrėjo jos mylimo vyro Vinco Andriulio nėra gyvųjų tarpe, bet džiaugėsi, kad jo laikraštis ir idėja gyva ir tęsia jo pradėtą darbą pirmyn.

Julija svečiavosi pas P. Malinauskienę, pas vyro dukras ir pas M. Marquardt. O gegužės 1 d. J. Patecko lydima išvyko atgal į Floridą.

Smagu buvo pasikalbėti su Julija. Vilnietė

SVEČIUOJASI M. RAČKAUSKIENĖ

Teko sušnekti su Mikalina Račkauskiene, kuri atvyko pasisvečiuoti pas savuosius iš St. Petersburg, Fla. Ji sakė atvežusi Moterų klubams dovanų nuo drg. Veros Kasparienės.

Mikalina žada pasisvečiuoti Čikagoje iki birželio pradžios ir pasimatyti su eile buvusių asmeninių draugių. Smagu buvo su ja pasikalbėti. Vilnietė

E. IR K. DAMALAKAI

Balandžio 20 d. paskambinau drg. Emilijai ir Kostui Damalakams St. Petersburg, Fla. Sužinojau, kad jie abu nesveikuoja. Gydytojas pataręs pailsėti ir sutvirtėti. Jie apgailestauja, kad negali dalyvauti renginiuose ir už tai labai išsiilgę draugų.

Linkėčiau abiem draugam Damalakams pailsėti ir sutvirtėti, o jų draugai turėtų juos aplankyti ir sumažinti ilgesį. Jie sveiki būdami daug dirbo pažangos labui, tai nepamirškime jų aplankyti susirgus. J. Urmonienė

IŠPILDĖ MIRUSIO TĖVELIO VALIĄ

Gavome laiškutį ir jame \$100 čekį nuo velionio M. R. Janukaičio dukros Mary Anna Burgett iš Novato, Cal. Ji rašo, kad jos mylimas tėvelis Michael R. Janukaitis Janis mirė 1979 metais spalio 30 dieną, sulaukęs 98 metų gimtadienio. Jis prieš mirtį prašė dukros, kad ji pasiųstų "Vilniai" tą dovaną. Jis troškęs, kad "Vilnis" skleistų lietuvišką žodį šioje šalyje ir lietuviai liktųsi lietuviais.

Didelis ir nuoširdus dėkui Mary Anna Janukaitytei-Burgatt, kad taip sąžiningai patenkino mylimo tėvelio prašymą, o mielam Michael

NANCY GORDON GRĮŽO Į NAMUS

Į "Vilnius" jubiliejinį banketą buvo atvykusi Nancy Gordon iš Mesa, Ariz. Ji su savo sesute ir jos dukra ne tik dalyvavo bankete ir koncerte, bet dar apsilankė pas savo senus drg. All ir Estelle Malich, kurie gyvena Colon, Mich. sakė ten susitikusi ir Estelle mamyte D. Gukas. Labai jai patiko Malich rezidencija.

Nancy svečiavosi pas savo velionio vyro Jack Marcella Gužauskiene, kuri Motinos dienoje atžymėjo savo 92-ą gimtadienį. Ji palinkėjo savo uošvei sveiko ir ilgo amžiaus. Taipgi svečiavosi ir pas kitus gimines bet draugus, pas A. Bacevičienę ir kitus. Sakė nuotaikingai praleido laiką ir apgailestavo, kad negalėjo pasisvečiuoti ilgiau. Atsišveikindama pasakė, kad nors jau gerokai parėmusi "Vilnius" reikalus ir nesunaudojusi vieno bilieto už kurį užmokėjusi, bet grįžusi dar atsiųs "Vilniai" dovanų suvažiavimo proga.

Nancy atsisveikino su čekigiečiais ir gegužės 14 d. grįžo į namus. V-tė

DRG. STAŠKIENĖ IŠTIKTA PARALYZIAUS

Gavau laišką iš San Leandro, Kalifornijos. Drg. V. Taraškienė praneša labai liūdną žinią apie Ciceroj ilgai gyvenusią mūsų draugę Staškienę. Praėjusio sausio mėnesį ją ištiko paralyžius, ir kol kas ji nevaldo kairiosios pusės. Tik dabar pradeda kalbėti, bet vaikščioti kol kas dar negali. Gal su laiku ir grįš jėgų, kad galėtų kiek pavaikščioti.

Labai gaila, kad keletą metų išsarginus lovoj gulintį savo gyvenimo draugą, dabar pačiai tenka taip sunkiai sirgti. Linkiu draugei sėkmės atgauti bent kiek galima prarastų jėgų.

"Vilnius" skaitytojai, gyvenantys Cicero ir Čikagoje, gerai žino, kad Stoškai buvo uolūs "Vilnius" rėmėjai ir darbuotojai nuo pat jos įsikūrimo. Pasiųskite jai bent užuojautos žodelį—lai nelieka pamiršta savo draugų-ų, su kuriais (ypač Ciceroj) veikė per ilgus metus.

Tenka spėti, kad drg. Staškienę globoja ir sargina jos jaunesnioji dukra. Tad jų adresas bus:

A. Jonikienė

EX-MAINIERIŲ ŽINIOS

Ex-Mainierių Klubu susirinkimas buvo balandžio 19 "Vilnius" salėje. Pirmiausia buvo vaišės ir loterija, kur iš viso surinkta \$22.25. Pirm. Jonas Copin atidarė susirinkimą su pakvietimu minute tylos pagerbti mirusius narius: Juozą Negreckį, Mikaliną Bromberg ir Frances Dauderienę. Bromberg buvo nusiųsta \$20.00, be gėlių.

Klubo sekretorius Jonas Feiza perskaitė pereinamo susirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas.

Finansų sekretorė Frances Jordan minėjo, kad klubas stiprus finansiškai, turime 110 narių. Naujų narių nėra. 25 nariai negyvena Čikagoj. Frances Jordan raportas buvo priimtas.

Nutarta skirti \$25.00 "Vilniai" jos 60 metų jubiliejaus proga. Kancerienė asmeniškai paaukojo \$20.00, tas susidarė \$45.00.

Į suvažiavimą delegatas nebuvo išrinktas. Suvažiavimą aprašys dalininkas.

Susirinkimas tęsėsi daugiau kaip dvi valandas. Kitas susirinkimas bus birželio 21 d.

Sekretorius Jonas Feiza

PRISIMINUS BRANGIUS TĖVELIUS, MYLIMĄ VYRĄ, SESUTĘ, BROLIUS IR PUSBROLIUS

Mano mylima mamytė Ona Sinkaitė-Galvanauskienė mirė 1925 metais.

Brangus tėvelis Vincentas Galvanauskas mirė po Antrojo pasaulinio karo.

Mirė ir mano sesutės Petronelė Galvanauskaitė-Baltejienė bei Stasė Galvanauskaitė, broliai Zenonas ir Adolfas Galvanauskai. Visi palaidoti Žemaičių Kalvarijos Beržų kalno kapinėse.

Mano mylimas vyras Antanas Matuzas mirė 1970 metais vasario 3 d. Palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse. Taipgi mano mieli pusbroliai Juozas Paulauskas ir Boleslovas Sinkus, kuris žuvo Washington, D. C., kovodamas už karo veteranų teises, palaidoti Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Lai Jiems būna amžina ramybė! Jų kilnų atminimą laikysiu savo mintyse ir širdyje iki šių plaks.

Jų giliai liūdinti—

duktė, sesuo, žmona, ir pusseserė LUCILLE MATUZ

PRISIMINIMAS MYLIMŲJŲ

Jau daugelis metų prabėgo, kai tūli mano mylimi giminės išsiskyrė iš gyvųjų tarpo, bet jų kilnus atminimas tebėra gyvas mano mintyse ir širdyje. Jis toks pasiliks iki mano širdis plaks.

Mylimas tėvelis JONAS MOCKUS mirė 1923 metais.
Sesutė BRONĖ (BERNICE) MOCKUTĖ mirė 1946 m.
Mamytė AGOTA MOCKIENĖ-BRIEDYTĖ mirė 1950 m.

(Palaidoti švento Kazimiero Lietuvių kapinėse.)

Svogeri ANTANAS KOSAITIS mirė 1969 metais.
Mylimas vyras ROBERT GRAGER mirė 1970 metais.

(Palaidoti Lietuvių Tautinėse kapinėse.)

Lai Jiems būna amžina ramybė!

MARY GRAGER

LIŪDNAS PRISIMINIMAS AUGUSTO IR MARYTĖS GELBUDŲ

Augustas Gelbuda

1882-VIII-28—1951-XI-1

Gimė Lietuvoje, Kelmaninių km., Balbieriškio par.

Marytė Avietaitė Gelbudienė-Bagdaitė

1890-IV-17—1959-VI-12

Gimė Lietuvoje, Kalvarijos valsč.

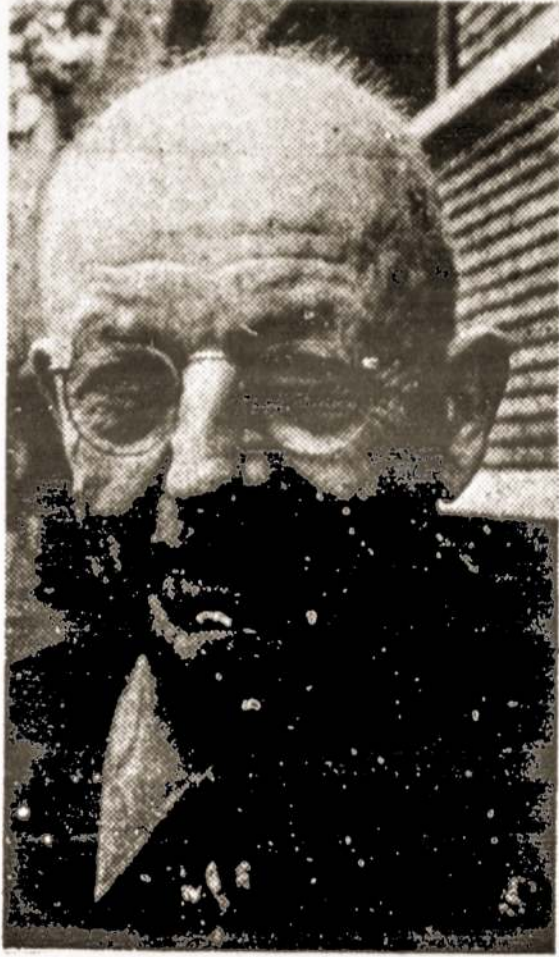
Priklausė prie Ex-Mainierių klubo ir choro, Lietuvių Moterų Kultūros klubo, Lietuvių Dailės ir Dramos klubo.

Mes dėkingos ir labai laimingos, turėjusios tokius pažangius tėvelius, kurie per visą savo subrendusį gyvenimą rūpinosi žmonių liaudies gerove ir veikė dėl švicesnės ateities darbo žmonėms. Mes bandysime sekti jų pėdomis.

Lai jie ramiai ilsisi Lietuvių Tautinėse kapinėse tarp giminų ir senų draugų.

Dukterys — DELLA KENT (DAN) ir šeima NELLIE DE SCHAAF (LOUIS)

Jono Mažeikos sveikatos stovis

Jonas Mažeika

Daugelis vilniečių ir šiaip Jono Mažeikos pažįstamų manęs klausia, kokia Jono sveikata ir kaip viskas su juo klostosi? Gal tie klausinėjimai pamatuoti tuo, kad prieš susirgsiant Jonui, mudu gyvenome viename bute, ir aš dar dabar tame pačiame bute gyvenu.

Jonas sulaukė 92 metų amžiaus praeitą vasario 12 d. Kaip jau buvo spaudoje rašyta, Jonas rimtai susirgo prieš pusantų metų. Nuo to laiko net per 4 kartus pasikartojo rimtas priepuolis. Gydytojai davė suprasti, kad mažai vilties jam atgauti jėgas, bet jis vis likdavo "laimėtoju". Jis, kaip senas ir tvirtas komunistas, nepasidavė ir kovojė prieš mirtį ir vis liko laimėtoju.

Aplankau jį gana dažnai, pasikalbu. Nuo rudens, jis pradėjo sunkiai išreikšti savo mintis. Pradeda kalbėti ir nepabaigia sakinio... Šiaip neprastai išrodo, gydytojai sako, kad jis serga "senatvės" liga. Jo klausia labai silpna. Šiaip jis dar paskaito laikraščius, o ką jis galvoja, tai jau kitas klausimas. Gaila, kad senatvė žmogus lieki tarsi bejausmis. Gauna daug laiškų iš T. Lietuvos ir JAV, bet ar jis juos perskaito, tai kitas klausimas. Gauna laikraščius: "Daily World", "Vilni", "Laisvę" ir knygu. Turi plunksną ir popieriaus, bet nerašo, nors aš jį dažnai paraginu rašyti.

Slaugymo namai, kuriuose Jonas gyvena, nauji, švariai užlaikomi. Taipgi dažnai keičia drabužius. Maistas irgi neprastas. Šiaip viskas būtų gerai, kad tik toji atmintis būtų gera...

Visi žinome, kad Jonas per 70 metų be atvangos dirbo pažangos labui, kad darbo žmogus turėtų sotesnį duonos kąsnį ir tinkamesnį atlyginimą už jo sunkų darbą. Tad aišku, jis yra nusipelnęs plačios visuomenės atjautimo. Jis dar būdamas pajėgesnis, stambiai apdovanojo pažangią spaudą ir svarbias organizacijas iš savo santaupų, norėdamas, kad jo puoselėta idėja būtų vykdoma likusių draugų.

Prieš tūlą laiką jį aplankė F. ir E. Jordan ir drg. M. Vasiliauskienė. Balandžio 20 aplankė John Feiza ir O. Jokubauskienė. Nuvykę radome Joną gulintį, bet jis greitai atsikėlė ir svečiai buvo labai patenkinti. Gražiai pasikalbėjome ir jis padėjo už aplankymą.

Mieli draugai, nelaukite nuo Jono Mažeikos laiškų, nes jis jau nepajėgia jų parašyti. Kurie galite, aplankykite jį pradžiuginkite. Jį galima lankyti kasdien nuo 11 val. ryto iki 8 val. vakaro. Jo adresas: **Michigan Terrace Nursing Home, 3405 So. Michigan Ave., Chicago, Ill. 60616. Room 706.** A. Litvinas

SULAUKĖ GRAŽAUS AMŽIAUS

Mary Kirstukienė kovo 22 atžymėjo savo 90-tą gimtadienį. Ji savo laiku daug dirbo "Vilnies" ir Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos bei kitų organizacijų rengimuose. Dabar slegia metų našta ir gyvena toliau nuo Čikagos, tai nepajėgia niekur dalyvauti. Būtų gražu, kad draugijų narės jei ne asmeniškai ją aplankytų, tai nors laiškais. Jos adresas: Mary Kirstuk, 24 W. 475 Wellington St., Naperville, Ill. 60540. Ilgiausių metų Tau, miela Maryte!

Nancy Gordon

TURIU LAISVĄ KAMBARĮ

Esu pavienė, gyvenu 4 kambarių bute antrame aukšte 18 apylinkėje. Norėčiau gauti draugę, kuri sutiktų apsigyventi kartu ir mokėtų daly nuomos. Moters turėtų būti pusamžė ir kad pati galėtų pasigaminti valgių ir panašiai. Skambinkite Se 3-1283. Viktorija Walters

Nuoširdus dėkui už atjautimą ir paslaugas laidojant

Joną Peters-Petrutį

Nėra skaudesnio įvykio, kaip mirtis mylimo šeimos nario. Mes tai pergyvenome, kai negailestinga mirtis 1979 m. gruodžio 29 d. sustabdė mūsų mylimo vyro, tėvo uošvio ir senelio Jono Peters kilnios širdies plakimą. Mirusį palaidojome. Susilaukėme plačios visuomenės paslaugų. Visiems atskirai padėkoti neįmanoma, tad teikitės priimti nuoširdžią ir gilią padėką per velionio ir mūsų aukštai vertinamą laikraštį "Vilnis".

Nuoširdus dėkui prisiuntusiems gyvų gėlių vainikus bei puokštes, prisiuntusiems laiškus ir telegramas, kur išreikšta užuojauta liūdinčiai šeimai, Frank Mikužiui už pasakytą atsisveikinimo kalbą, muzikai ir solistei G. Giedraitienei už grojimą vargonais ir sudainavimą atitinkamų momentui dainų, karsto nešėjams, visiems už gražius aprašymus spaudoje ir užuojautą per spaudą, už dalyvavimą šermenyse ir laidotuvsė, laidotuvių direktoriui P. J. Ridikui už mandagų ir rūpestingą patarnavimą. Vienu žodžiu visiems, o visiems už bile išreikštą užuojautą ir suteiktas paslaugas laidojant mūsų mylimąjį. Jūsų paslaugos nebus užmirštos iki mūsų krūtinėse širdis plaks.

Liūdintys: žmona ANNA PETERS
duktė JO ANNA CHICO
anūkai ir kiti giminės

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

LLD 45 kuopos mirusių narių.

Su liūdsiu širdyje prisimename mielus mirusius kuopos narius ir su pagarba minėsime pažangius kovotojus, kad pasulyje būtų TAIKA, kad darbo žmonėms būtų geresnis, šviesesnis gyvenimas.

Mes pasilikę tęsime toliau kovą už tuos kilnius darbo liaudies idealus.

Lai būna Jiems ramu ilsėtis šaltoje žemėje.

LLD 45 KUOPOS VALDYBA IR NARIAI

PRISIMINIMAS MYLIMŲJŲ

Jau daug metų prabėgo, kai mūsų mylimi giminės išsiskyrė iš gyvųjų tarpo, bet jų kilnus atminimas tebėra gyvas mūsų mintyse ir širdyse. Jis toks pasiliks iki mūsų širdys plaks.

Brolis **LEO POZER** mirė 1933 metais,
Mamytė **OLGA POZER** mirė 1944 metais,
Tėvelis **WALTER POZER Sr.** mirė 1963 metais,
Sesutė **Bella Pozer-Shermikas** mirė 1973 metais,
Svogeris **Eddie Shermikas** mirė 1973 metais.

(Palaidoti Lietuvių Tautinėse kapinėse.)

Lai Jiems būna amžina ramybė!

WALLY and EMILY POZER
Folsom, Pa.

Prisiminkime mirusias nares

Roselando Lietuvių Moterų klubas su prislėgta širdimi prisimena savo mirusias nares Kapų puošimo dienoje. Jos, gyvos būdamos, daug veikė ir troško, kad klubas ilgai gyvuotų ir atliktų visuomeniškai svarbias funkcijas, ypač taikos išlaikymo reikalu ir kultūros bare.

Jos mirė, bet jų kilnus atminimas pasiliks gyvas mūsų klubo narių širdyse.

Lai Joms būna amžina ramybė ilsėtis šaltame kape.

ROSELANDO LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBO
VALDYBA ir VISOS NARĖS

Vincentui Jankauski

Liūdnai praslinko keturiolika metų nuo tos skaudžios dienos, kai 1966 m. gruodžio 20-ąją negailestinga mirtis iš gyvųjų tarpo išskyrė mūsų mylimą tėvą, uošvį ir senelį Vincent Jankauskį. Jo netekimas paliko mummyse didelį liūdesį ir gilų skausmą širdyse.

Mes žinome, kad Jis pas mus negriš, bet atėjus tai skaudžiai dienai, kada sustojo plakusi jo jautrioji širdis, norisi garsiau sudejuoti ir pasiguosti jo ir mūsų draugams ir priminti, kaip mums skauda širdis dėl to, kad Jo nėra mūsų tarpe.

Lai Jam būna ramu ilsėtis Lietuvių Tautinėse kapinėse, o mes lankysime jo kapą ir gerbsime jo šviesų atminimą.

LIŪDNOS MIRTIES METINES

Liūdnai praslinko du metai, kuomet nelemtoji mirtis 1978 metais gegužės 13 d. išskyrė iš mūsų tarpo mylimą mamytę, uošvę, močiutę bei sesutę Domicelę Jankauskienę.

Nors jau du metus negirdime jos brangių ir pamokinančių žodžių, bet jie yra gyvi mūsų mintyse ir širdyse. Mes minime Jos kilnų vardą ir aukštai vertiname Jos pamokymus būti naudingiems ne tik sau, bet ateinančioms kartoms ir visai žmonijai.

Mūsų brangioji yra gyva mūsų mintyse ir širdyse, ir ji tokia pasiliks iki mūsų krūtinėse širdys plaks. O Jos kilnus atminimas pasiliks tikru gyvenimo pavyzdžiu.

Liūdime—Duktė ANNA ir žentas ALBIN SLUZENSKI
Anukė DIANA ir jos vyras LARRY PURVIS

OAKLAND-SAN FRANCISCO, CAL.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

LLD 198-TOS, 153 KUOPŲ MIRUSIŲ NARIŲ

Lai Jiems būna amžina ramybė jų pačių pasirinktos antrosios tėvynės žemėje. Mes Jūsų niekuomet nepamiršime.

LLD 198-TOS KUOPOS VALDYBA ir NARIAI

**Prieš aštuonis
metus mirė
Vincas Plečkaitis**

Vincas Plečkaitis

Skaidu ir liūdna pagalvoti, kad netekome vieno iš darbščių ir nuoširdžių pažangiečių—Vincos Plečkaičio. Jis iš mūsų buvo nelabai atskirtas 1972 metais gegužės 21 d. Nors jau aštuoni metai jo nėra mūsų tarpe, bet jo atlikti pažangos labai darbai tebėra nepamiršti tų su kuriais jis dirbo. Ypatingai jo pasigendame "Vilnius" direkcija, kurioje jis išbuvo per 30 metų.

Velionis su savo mylima žmona Mortule visur dalyvavo ir iki jų atžalynas augo, jie rūpinosi, kad dalyvautų pažangaus jaunimo tarpe. Pats Vincas buvo labai lėto būdo žmogus ir niekur nekopė į vadovybes, bet nešė tyliai, ištikimai ir atsidasusiai klasių kovos vėliavą ir ragino visus stoti į organizacijas, kurios vieningai veda kovą prieš išnaudotojus. Jis pats dirbo ir ragino kitus dirbti, kad būtų panaikinti pasaulyje nuožmūs karai. Velionis troško, kad pasaulyje būtų įgyvendinta pastovi taika ir kad dingtų skurdas, neapykanta ir darbo žmonių išnaudojimas.

Gaila, jo nėra mūsų tarpe, bet jo pavyzdingas gyvenimas ir rūpestis, kad ateinančios kartos sulauktų šviesesnio ir sotesnio gyvenimo, pasiliks neužmirštas. Drašiai galima pasakyti, kad jis savo gyvenime atliko sąmoningo žmogaus pareigą.

Lai Jis ilsisi ramiai, o mes, Jo idėjos puoselėtojai, tęsime Jo nebaigta darbą. **Užušilių Julija**

ST. PETERSBURG, FLA.

MIRUS

Jeniai Gendrenienei

Reiškiame gilią užuojautą broliui Petru George, švogeriiui Antanui Gendrenui ir kitiems giminėms bei draugams.

L. Kellat
D. Mikalauskas
D. Mikalajūnienė
Ch. Martin
A. Pateckas
Pranė Pfeifer
F. Bonkus
J. Bowman
P. A. Aleknai
V. Paulauskas
E. Kairaitienė
J. Greblikas
St. V. Kuzmickai
E. Česnis
H. Dobrow
M. Vilkauskienė
V. V. Bunkai
L. Tvaska
N. ir H. Samanick
L. Novak
M. Shirova
A. ir M. Račkauskai
K. ir E. Damalakai
P. Keller

P. Simenienė
E. Galvan
N. Petronienė
J. Sinkūnas
F. Kontenis
J. T. Lukai
J. M. Mileriai
H. Siauris
M. Gruzinskienė
H. Janulytė
J. H. Šarkiūnai
J. Vaitkus
B. Vaitkienė
A. Pakalniškienė
M. Klišius
F. V. Budrioniai
Ch. M. Tvaskai
W. E. Dudai
A. P. Lukai
Blanche Beauseigner
V. Casper
W. Dubendris
J. Andrulienė
J. Stančikas

MIRUS

Sophie A. Gurkis-Rizlerytei

Reiškiu gilią užuojautą velionės vyrui Antanui, sūnams Thomas, Robert ir jo žmonai Gloria, dukrai Audrey, motinai Barborai, abiem sesutėms ir jų šeimoms, visiems 4 broliams ir jų šeimoms. Žinokite, kad ir aš kartu liūdžiu.

ANNA PARADA

ST. PETERSBURG, FLA.

MIRUS

Petronėlei Stančikienei

Reiškiame širdingą užuojautą sūnui Jonui ir jo šeimai, sesutei Frances Norbutienei bei kitiems giminėms.

LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJA
45 KP. VALDYBA ir NARIAI
St. Petersburg, Fla.

[ST. PETERSBURG, FLA.]

Mirus

Mary Perkins

Reiškiame nuoširdžią užuojautą velionės dukroms Anna S. Dalton ir Lucille Phillips, sūnui Aleksandrui ir jų šeimoms, bei kitiems giminėms ir idėjos draugams.

LLD 45 KP. VALDYBA ir NARIAI
St. Petersburg, Fla.

MARY ADELMAN LIGONINĖJE

Cikagiečiams gerai pažįstama ir žinoma "Vilnius" skaitytoja Mary Adelman jau gerokas laikas kaip nesveikuoja, o pastarosiomis dienomis jai teko atsigtulti ligoninėje. Gydytojai padarė rimta kojos operaciją.

Ji dabar randasi Billings Hospital, 950 E. 59 St., Chicago, Ill. 60637, Room 1522. Telef. 947-1560.

Mary yra taipgi Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos bei kitų organizacijų narė.

Linkėtina sėkmingai nugalėti ligą.

N. De S.

MIRĘ LIETUVIAI

Balandžio 12 d. mirė Antanas Paznekas, 67 m. a. Gimė Lietuvoje, Utenos rajone. Šioje šalyje išgyveno 23 m.

Balandžio 14 d. mirė Vanda Lekavičiūtė, 69 m. a. Gimė Lietuvoje, Pajūryje. Kanadoje išgyveno 31 m. Palaidota Čikagoje, Kazimerinėse kapinėse.

Balandžio 17 d. mirė Emilija Dargis, 88 m. a. Gimė Lietuvoje, Kaune. Šioje šalyje išgyveno 70 metų.

Balandžio 16 d. mirė Genovaitė Karalienė, 76 m. a. Gimė Lietuvoje. Šioje šalyje išgyveno 31 metus.

Balandžio 18 d. mirė Valerija Mozerienė-Gedutytė, sulaukusi senatvės. Gimė Lietuvoje, Tauragės rajone, Kaltinėnų kaime. Šioje šalyje išgyveno 74 metus.

Balandžio 18 d. mirė Kazimieras Germanas, 83 m. a. Gimė Lietuvoje, Sakių rajone. Šioje šalyje išgyveno 31 metus.

Balandžio 20 d. mirė Vincas Birgelis, 94 m. a. Gimė Lietuvoje, Punsko apylinkėje. Šioje šalyje išgyveno 75 metus.

Balandžio 21 d. mirė Fabijonas Valinskas, 67 m. a. Gimė Lietuvoje, Pagramantyje. Šioje šalyje išgyveno 31 metus.

Balandžio 26 d. mirė Antanas Orintas, 72 m. a. Gimė Lietuvoje, Sakių rajone. Šioje šalyje išgyveno 31 metus.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Vinco Plečkaičio

Gegužės 21 dieną bus aštuoni metai, kai negailestinga mirtis 1972 metų gegužės 21 d. iš gyvųjų tarpo išplėšė nuoširdų pažangietį, mylimą vyrą, tėvą, uošvį ir senelį Vincą Plečkaitį.

Nežiūrint, kad jau bus aštuoni metai, kai jo nėra gyvųjų tarpe, bet jo gražūs darbai ir pavyzdingas gyvenimas pasiliko gyvas ir neužmirštas jo šeimos ir visų jį pažinusių, nes jis mokėjo su visais taikingai ir draugiškai sugyventi. Jis nesigailėjo ištieti pagalbos ranką kiekvienam, kuriam tik ji buvo reikalinga.

Mes likusieji gyventi minėsime jo kilnų vardą ir laikysime širdyse tą gražų ir brangų atminimą. Lankysime jo kapa ir puošime gyvomis gėlėmis.

Nuliūdę — MORTULĖ

duktė THERESA ZIENIS ir šeima
sūnus EDWARD PLEČKAITIS ir šeima

ST. PETERSBURG, FLA.

MIRUS

Petronėlei Stančikienei

Reiškia širdingą užuojautą sūnui Jonui ir jo šeimai, sesutei Frances Norbutienei, giminėms ir draugams.

J. Vaitkus
B. Vaitkienė
J. Šarkiūnas
H. Šarkiūnienė
J. Greblis
F. Mockapetris
A. Pateckas
Pranė Pfeifer
H. Janulytė
N. ir H. Samanick
F. Kontenis
J. Andrulienė
St. ir V. Kuzmickai
A. ir M. Račkauskai
J. ir M. Mileriai
F. ir V. Budrioniai
P. ir A. Aleknai
M. Vilkauskienė
V. Paulauskas
J. Bowman
F. Bunkus
J. ir T. Lukai
V. ir M. Repekai

J. Gresh
St. Daraška
L. Novak
L. Strack
A. Budrienė
K. ir E. Damalakai
A. ir P. Lukai
A. Lobikis
Mr. ir Mrs. Hanson
W. Dubendris
D. Vanagas
E. Valley
J. White
B. ir M. Brennan
F. M. Walaitis
W. Duda
A. Pakalniškienė
M. Klišius
V. ir V. Bunkai
P. Simenienė
D. Mikalajūnienė
E. Dudienė
N. Petronis

J. Stančikas